

6. 4. 2017

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Řádné zastoupení dítěte v soudním řízení

V poměrně nedávné době přijal Ústavní soud dva nálezy, které se týkaly zastoupení nezletilých dětí v řízení před soudem. Jednalo se o nálezy sp. zn. I. ÚS 3966/14 ze dne 19. 12. 2016 a sp. zn. III. ÚS 3055/16 ze dne 20. 12. 2016. V obou případech se jednalo o občanskoprávní řízení o zaplacení původně bagatelní částky za „jízdu na černo“. Soudy jednaly v obou řízeních pouze s matkami nezletilých, které však byly v řízení zcela pasivní, resp. soudům se nedařilo jim své písemnosti ani doručit.

Oběma dětem tak byla v soudním řízení uložena povinnost, aniž by jim byla dána možnost se k žalobě vyjádřit a aniž by se o soudním řízení vůbec dověděly. Z nemožnosti doručení soudních písemností a z naprosté pasivity zákonných zástupců dětí, bylo dle Ústavního soudu zřejmé, že je namístě postupovat dle ust. § 29 odst. 1 o.s.ř. a ustanovit dětem opatrovníka, nejlépe z řad advokátů. Protože se tak nestalo, Ústavní soud oba napadené rozsudky zrušil.

Připojuji právní věty obou nálezů:

Obecné soudy se nemohou bezvýhradně spolehnout na zákonného zástupce, že bude před soudem řádně hájit zájmy zastupovaného dítěte a intenzivně s ním komunikovat. Dodržování daných povinností je třeba důsledně ověřit a v případě zjištěných nedostatků nezletilému účastníku řízení ustanovit opatrovníka z řad advokátů. Opačný postup soudů by totiž vedl k porušení základních práv nezletilého účastníka řízení garantovaných čl. 36 odst. 1 a čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod (III. ÚS 3055/16).

Ne každé zastoupení nezletilého, který je účastníkem soudního řízení, rodičem jako zákonným zástupcem je možné z hlediska zájmu nezletilého považovat za řádné. Nedostatečné zkoumání existence podmínek pro ustanovení opatrovníka může vést k porušení práva tohoto účastníka řízení podle čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod (I. ÚS 3966/14).

Bude tedy nyní na obecných soudech, aby v řízení vedených proti nezletilým dětem postupovaly opatrněji. Nezletilé děti by neměly být opomíjeny při doručování soudních písemností. Soudy by měly vyhodnocovat, zda zákonní zástupci své děti zastupují řádně a zda zde není kolize jejich zájmů. V případech pochybností by soudy měly dětem ustanovit opatrovníka, a to zpravidla z řad advokátů.

Texty nálezů Ústavního soudu sp. zn. I.ÚS 3966/14 ze dne 19. 12. 2016 a III.ÚS 3055/16 ze dne 20. 12. 2016 jsou dostupné [zde](#).

JUDr. Tomáš Lichovník,
soudce Ústavního soudu

Další články:

- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Pohled přes hranice - natáčení pornografických klipů jako důvod výpovědi z nájmu bytu](#)
- [Nařízení EU o umělé inteligenci a jeho dopady na využití jazykových modelů v advokátní praxi](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)
- [Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezdůvodné obohacení - nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25](#)
- [Kupní smlouva bez přesného určení kupní ceny](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 36.: Doložka o mlčenlivosti](#)
- [Detekce podezřelého obchodu v kontextu hazardních her](#)
- [AI omnibus](#)